

Стан виконання вимог до інклюзивності в сучасній проектній практиці

Вінницький національний технічний університет

Анотація: *Проведені дослідження проблем дотримання та виконання вимог до інклюзивних верст населення в проектуванні, реконструкції та будівництві.*

Проаналізована необхідність дотримання вимог ДБН по інклюзії. Державні будівельні норми (ДБН) – обов'язкові до виконання нормативні акти, які використовуються під час проектування нових та реконструкції існуючих будівель, кварталів, мікрорайонів відповідно до їх призначення.

Ключові слова: *інклюзія, ДБН, маломобільність, будівництво, проектування, безбар'єрність.*

Abstract: Studies of the problems of compliance and compliance with the requirements for inclusive segments of the population in the design, reconstruction and construction. The need to comply with the requirements of the DBN for inclusion is analyzed. State building norms (DBN) - mandatory regulations that are used in the design of new and reconstruction of existing buildings, neighborhoods, neighborhoods in accordance with their purpose.

Keywords: inclusion, DBN, low mobility, construction, design, barrier-free.

Вступ

Права людей з інвалідністю протягом тривало часу є предметом пильної уваги з боку Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних організацій. З прийняттям Генеральною Асамблеєю ООН у грудні 1982 року Всесвітньої програми дій стосовно людей з інвалідністю, міжнародне співтовариство одержало директивну основу для активізації роботи щодо профілактики, реабілітації і забезпечення участі осіб з інвалідністю в суспільному житті країн, їх рівноправності з іншими членами суспільства, покращення умов життя в результаті економічного і соціального розвитку. Крім того, «інвалідність» вперше була визначена як функція відносин між особами з інвалідністю та їхнім оточенням.

Виклад основного матеріалу дослідження

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України оновлює державні будівельні норми. 1 вересня в дію вступили оновлені ДБН щодо проектування шкіл та 1 жовтня — оновлені ДБН щодо дитячих садків, якими введено обов'язкове проектування інклюзивного простору для дітей з інвалідністю у цих закладах. Це сприятиме їх інтеграції в суспільство та всебічному зростанню поряд з однолітками, підвищенню доступності освіти та створенню реального безбар'єрного середовища в Україні в майбутньому. Згідно з ДБН, наповнюваність класів з інклюзивним навчанням має складати не більше 20 учнів.

Також визначено проектування ресурсних кімнат — окремих спеціально облаштованих класів для дітей з особливими освітніми потребами, де вони навчаються за індивідуальним планом розвитку у супроводі корекційного педагога. Сьогодні такі кімнати вже працюють у багатьох оновлених школах по Україні. Безбар'єрність є також одним із головних принципів проекту «Новий освітній простір», який наразі реалізується Мінрегіоном та Міносвіти майже у 300 школах та дитсадках України.

Наразі Мінрегіон працює над розробкою нових ефективних ДБН щодо доступності, які стосуватимуться усіх груп населення з інвалідністю: візочників, тих, хто має вади слуху, проблеми із зором, а також інших маломобільних груп.

Державні будівельні норми (ДБН) – обов'язкові до виконання нормативні акти, які використовуються під час проектування нових та реконструкції існуючих будівель, кварталів, мікрорайонів відповідно до їх призначення. При реконструкції та будівництві шкіл і дитсадків в Україні відтепер обов'язково проектуватиметься інклюзивний простір для дітей з інвалідністю. Відповідні будівельні норми вже набули чинності.

Однак проблема доступності для маломобільних верст населення є однією з основних при проектуванні, зведенні нових та реконструкції старих будівель. Проекти вимагають ретельної перевірки на дотримання всіх вимог щодо інклюзії. Так найтипівішими помилками при проектуванні будівель є:

- ширина дверних прорізів, які мають забезпечити комфортний доступ для маломобільних верст;
- кут нахилу пандуса для вхідних груп;
- безпороговість у всіх приміщеннях, які передбачають доступ інклюзії;
- проектування санвузлів з дотриманням всіх вимог;
- висота розташування електричних вимикачів та ін.

Висновки

Наразі дотримання всіх вищезазначених вимог є обов'язковим, інакше здача об'єкта в експлуатацію не є можливою. Окрім того, ми прагнемо створювати комфорт та доступність для всіх мешканців держави. Поточні ремонти, реконструкції обов'язково передбачають дотримання вимог щодо безбар'єрності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алеєва Н. М. Діти з порушенням зору в умовах інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / Н. М. Алеєва, Ю. В. Барінов та ін. – Київ : Кафедра, 2016. – 212 с.
2. Безоплатна правова допомога (Шрифтом Брайля) / Нац. Асамблея людей з інвалідністю України. – Київ.
3. Вержиховська О. М. Спеціальна методика виховання дітей з тяжкими порушеннями мовлення : навч.-метод. посіб. / О. М. Вержиховська, Н. М. Гончарук, Л. І. Рудзевич. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. – 272 с.
4. Вержиховська О. М., Рудзевич І. Л. Теорія і методика виховання дітей в спеціальній школі : навчально-методичний посібник / О. М. Вержиховська, Л. І. Рудзевич. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. – 292 с.
5. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд. [Чинний від 2019-01-04]. К., Мінрегіон України, 2018. 95 с.

Озернюк Оксана Сергіївна — студент групи Б-21м, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ksusha.ozernuk@gmail.com

Науковий керівник: **Маєвська Ірина Вікторівна** — доцент кафедри "Будівництва, міського господарства та архітектури". Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: irina.mayevskaja@gmail.com

Ozernuk Oksana Sergiivna- student of the group B-21m, faculty of heat and power engineering and gas supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ksusha.ozernuk@gmail.com

Supervisor: **Maievskaya Irina Victorivna** - associate professor of the Department of "Building, Urban and Architecture". Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: irina.mayevskaja@gmail.com